

Mictieklachten met urineretentie (voorheen Prostaathyperplasie): antidepressiva met anticholinerge werking

1605

Bron	Bewijs	Effect
ref. 1 Claghorn JL et al. Fluvoxamine Maleate in the treatment of depression: a single-center, double blind, placebo-controlled comparison with imipramine in outpatients. J Clin Psychopharmacol 1996;16:113-20.	studie n=150	Effectiviteits- en veiligheidsstudie van fluvoxamine bij depressie, in vergelijking met imipramine en placebo. Patiënten (gem. 39 jaar) kregen gerandomiseerd en dubbelblind fluvoxamine (50-150 mg/dag, n=50), imipramine (80-240 mg/dag, n=50) of placebo (n=50) gedurende 6 weken. Bij 15,6% in de imipramine-groep trad urineretentie op, bij de overige groepen trad geen urineretentie op. Voor 6,7% in de imipramine-groep was urineretentie reden om de medicatie te staken.
ref. 2 Hermesh H et al. Clomipramine-induced urinary dysfunction in an obsessive-compulsive adolescent. Drug Intell Clin Pharm 1987;21:877-9.	casus	Jongen, 15 jaar, obsessieve compulsieve stoornis (OCS). Er wordt gestart met clomipramine (tot 50 mg 3x daags, 1 ^e 20 dagen). Na 3 weken treden er urineklachten op. Bethanechol (sc 5 mg) wordt gegeven en vervolgens fenoxibenzamine (oraal 40 mg/dag), zonder enige verbetering. Na verhoging van clomipramine tot 200 mg/dag treedt urineretentie op. Katheterisatie was nodig en therapie met clomipramine werd gestaakt.
ref. 3 Registratiedossier (deel IB) Sarotex (amitriptyline) 07-09-95 e.a.* ¹		<u>Waarschuwing</u> : voorzichtig doseren alsmede regelmatige en strenge controle is noodzakelijk bij mictiestoornissen (bv. ten gevolge van prostaatziekte).
ref. 4 Registratiedossier (deel IB) Sinequan (doxepine) 26-11-98.		<u>CI</u> : Sinequan is gecontraïndiceerd bij patiënten met urineretentie.
ref. 5 Registratiedossier (deel IB) Imipramine PCH 15-12-04.		<u>Waarschuwing</u> : voorzichtig doseren alsmede regelmatige en strenge controle is noodzakelijk bij patiënten met mictiestoornissen (bv. prostaathypertrofie) en predispositie tot urineretentie.
ref. 6 Registratiedossier (deel IB) Ludiomil (maprotiline) 24-05-96.		<u>CI</u> : Ludiomil dient niet te worden toegepast bij patiënten met urineretentie (bv. ten gevolge van prostaatziekte). <u>Waarschuwing</u> : voorzichtig doseren alsmede regelmatige en strenge controle is noodzakelijk bij mictiestoornissen (bv. ten gevolge van prostaatziekte).
ref. 7 Registratiedossier (deel IB) Tolvon (mianserine) 30-09-05 e.a.* ²		<u>Waarschuwing</u> : voorzichtig doseren alsmede regelmatige en zorgvuldige controle is noodzakelijk bij mictiestoornissen. (bv. prostaathypertrofie, hoewel problemen niet zijn te verwachten omdat de anticholinerge werking gering is).

*¹ Registratiedossiers (deel IB) Anafranil (clomipramine) 09-03-04, Prothiaden (dosulepine) 10-05-99 en Nortrilen (nortriptyline) 24-09-93.

*² Registratiedossiers (deel IB) Remeron (mirtazapine) 26-09-05.

Opmerkingen:

- Projectgroep:
Ook alle middelen met een verwaarloosbare tot matige anticholinerge werking dienen gekoppeld te worden. De contra-indicatie is voor deze middelen echter in mindere mate relevant en die middelen kunnen als alternatief worden gekozen voor de middelen met een sterkere anticholinerge werking.

Risicofactoren	Hypertensie, diabetes mellitus, leeftijd (projectgroep).
Incidentie	-

Contra-indicatie Actie

Datum

Beslissing deskundigen	Ja	Ja	09-03-2006
------------------------	----	----	------------

Actie Balie	Bij eerste uitgifte: overleg met de apotheker. Bij vervolgitgifte: lever af en adviseer de patient om bij klachten van acute urineretentie (niet kunnen plassen bij een gevulde blaas, in combinatie met aandrang en pijn) contact op te nemen met de voorschrijver.
Actie Apotheker	Lever af en adviseer de patient om bij acute mictieklachten contact op te nemen met de voorschrijver. Bij optreden mictieklachten: adviseer de voorschrijver om in overweging te nemen of de behandeling veranderd dient te worden. Als alternatief kan een middel worden gekozen met minder sterke anticholinerge werking. <u>Indeling mate van anticholinerge werking</u> - Sterk: amitriptyline, clomipramine, dosulepine. - Matig-sterk: doxepine, maprotiline, nortriptyline. - Matig: imipramine. - Zwak: mianserine, mirtazapine, trazodon.
Actie Voorschrijver	Idem.
Actie Ziekenhuisapothek	Idem.